

Gäller för: Västra Götalandsregionen, Västfastigheter bygg och förvaltning,
Fastighet stöd och service
Innehållsansvar: Bodil Lindahl, (bodpa1), Säkerhetssamordnare
Granskad av: Flera granskare finns - se eftersättsblad
Godkänd av: Ior Berglund, (iobe1), Direktör

Giltig från: 2026-04-14

Giltig till: 2028-04-30

Rutin för hindermätning helikopterflygplats

Syfte

Detta dokument beskriver den rutin som gäller inom Västra Götalandsregionen avseende hantering av hinder inom samt i anslutning till in- och utflygningssektorer vid regionens helikopterflygplatser.

Förändringar sedan föregående version

Ny rutin.

Ansvar

Hinder

Verksamhetsansvarig (VA) inom Regionområde Västfastigheter bygg och förvaltning ansvarar för att flygplatsens hinderytor är fria från hinder eller utmärkta så att flygsäkerheten aldrig äventyras.

VA svarar för att hindermätning bedrivs på ett sådant sätt att gällande lagar och flygplatsens lokala säkerhetsbestämmelser följs. Se följande föreskrifter för detaljerade krav:

- TSFS 2012:77 ink. alla ändringar till och med TSFS 2019:32 Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om helikopterflygplatser på mark- eller vattenyta som kräver godkännande

- TSFS 2012:79 ink. alla ändringar till och med TSFS 2019:33 för Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om upphöjda helikopterflygplatser.
- TSFS 2012:78 Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om helikopterflygplatser på mark- eller vattenyta som inte kräver godkännande.

Nya hinder

Remisser gällande hinder (hinderanalyser) ska hanteras av VA.

Begäran om att uppföra föremål som kommer att utgöra ett hinder kan komma från ägare eller brukare av det aktuella föremålet och bör tillställas flygplatsen i egenskap av sakägare. För att flygplatsen ska kunna bedöma hur hindret kommer att påverka flygtrafiken ska ägaren/brukaren vid behov komplettera med en hinderutredning från av Transportstyrelsen godkänd utredare.

Hinder som medför flygoperativa restriktioner ska avslås av flygplatsen.

Hinder som genomtränger en hinderfri yta ska omfattas av ett säkerhetsarbete samt en flygoperativ analys genomförd av berörd operatör. Därefter ska flygplatsen ansöka om undantag hos Transportstyrelsen för det aktuella hindret, om så krävs. När undantag beviljats meddelas ägaren/brukaren samt operatören.

I de fall nya byggnader eller föremål (så som master eller vindkraftverk) genomtränger någon hinderyta och därigenom påverkar inflygningsprocedurer (så som PinS) ska nya/reviderade procedurer bekostas av den som är uppför byggnader eller är ansvarig för föremålet¹.

Nya hinder ska analyseras utifrån ett långsiktigt perspektiv avseende hindrets påverkan på flygplatsens framtida utveckling

Övervakning av hinder

VA ansvarar för att flygplatsen hålls fri från hinder som påverkar flygplatsens hinderfria ytor för att möjliggöra så att flygplatsen kan

¹ Luftfartslagen 6 kap 22§

trafikeras i önskvärd grad. Delar av föremål som genomtränger en hinderyta betraktas som hinder och ska tas bort eller markeras på föreskrivet sätt. Föremål som på grund av sin funktion måste finnas inom säkerhetsområdet (till exempel kantljus) får förekomma. Dessa ska vara av bräcklig konstruktion.

En hindermätning av de hinderfria ytorna görs minst vart 5:e år.

Lokal hindermätning utförs på uppdrag av VA under mellanliggande år, se mom. 2.

Markering av hinder

Hinder som genomtränger en hinderyta ska markeras enligt TSFS 2019:22.

Kontroll av aktuell hindersituation

Allmänt

Utöver den hindermätning som ska utföras vart 5:e år ska flygplatsen själva utföra enklare hindermätningar för att säkerställa att inga nya föremål genomtränger hinderytorna. Den egna mätningen, enligt metod nedan, utförs en bit in i växtsäsongen, eller vid misstanke om genomträngande hinder, dock minst 1 gång om året, undantaget de år då hindermätning genomförs av extern underleverantör

Mätning

Inflygningsyta samt start-stigyta

Mätpunkter: Innerkanten är placerad från säkerhetsområdets ytterkant och sträcker sig till en bredd som motsvarar FATO/TLOF plus säkerhetsområdet i inflygningsytans riktning. Ytterkanternas divergens är 15%. En mätning i vardera hörnet samt mitt centrumlinjen ska genomföras.

Lutning - 4,5%

Vid de flygplatser där inflygningsyta/start-stigyta lutar 4,5% ska mätningen genomföras ut till 3386 m från säkerhetsområdets ytterkant.

Mätningen ska genomföras från 1 meters höjd vilket motsvarar 22 m utanför säkerhetsområdets ytterkant i inflygningsytans riktning. Vid mätning av ytterkanterna ska dessa genomföras från 22 meter från säkerhetsområdets ytterkant samt 3,3 m i sidled, vinkelrätt från inflygningsytan med 15% divergens från inflygningsytans riktning.

Lutning - 8,0%

Vid de flygplatser där inflygningsyta/start-stigyta lutar 8,0% ska mätningen genomföras ut till 245 m från säkerhetsområdets ytterkant. Ytterligare 830 meter i inflygningsytans riktning kontrolleras visuellt, lutningen på denna yta är 16%. Mätningen ska genomföras från 1 meters höjd över FATO/TLOF vilket motsvarar 12,5 m utanför säkerhetsområdets ytterkant i inflygningsytans riktning. Vid mätning av ytterkanterna ska dessa genomföras från 12,5 meter från säkerhetsområdets ytterkant samt 1,9 m i sidled, vinkelrätt från inflygningsytan med 15% divergens från inflygningsytans riktning.

Övergångsytor

Mäts ej vid organisationens egen hindermätning. Visuell kontroll genomförs. Lutning 50% upp till 45 m sett från inflygningsyta/startstigyttans ytterkanter.

Påträffade hinder

Vid behov mät in hindret med GPS och kontrollera positionen inom hinderytorna i lämpligt kartprogram.

Om hindret har en betydande genomträngning eller inte genast kan avlägsnas ska händelserapport lämnas, samt Transportstyrelsen underrättas.

Mätningarna loggas i listan i mom. 2.5.

En förnyad hindermätning genomförs av underleverantör kan bli aktuell om hindersituationen förändrats så att den kan ha påverkan på flygsäkerheten.

Periodisk kontroll

Flygservicepersonal utför en visuell kontroll av flygplatsens närområde avseende hinder varje gång flygplatsen öppnar. Hinderljusen kontrolleras en gång i veckan i samband med veckokontroll.

Protokoll efter utförd mätning

Använd [”Mall för hindermätning helikopterflygplats, protokoll efter utförd mätning” \(Utskrift\)](#).

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Västra Götalandsregionen, Västfastigheter bygg och förvaltning, Fastighet stöd och service

Innehållsansvar: Bodil Lindahl, (bodpa1),
Säkerhetssamordnare

Granskad av: Bodil Lindahl, (bodpa1), Säkerhetssamordnare,
Gabriella Köhler Graf, (gabgr3), Regionområdeschef

Godkänd av: Ior Berglund, (iobe1), Direktör

Dokument-ID: SFSS12798-1550188099-38

Version: 1.0

Giltig från: 2026-04-14

Giltig till: 2028-04-30